

УДК 378.018.1.091.12:005.963

В.Д. БАРДІНОВА

Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка, Полтава

А.В. БАРДІНОВ

Октябрська районна рада м. Полтави

ДОПРОФЕСІЙНА, ПРОФЕСІЙНА ТА ПІСЛЯДИПЛОМНА ПІДГОТОВКА ГУВЕРНЕРА-ВИХОВАТЕЛЯ

У статті висвітлюються проблеми підготовки «гувернера-вихователя». Вказуються форми її реалізації, зокрема блочно-модульний підхід.

Ключові слова: Гуввернер-вихователь, блочно-модульний підхід, форми організації навчального процесу.

Постановка проблеми. Комплекс соціально-економічних змін, які відбуваються нині в Україні, створили передумови для відродження гувернерської системи освіти, що розвивалася як складова частина загальної системи освіти в надрах родинного виховання, яке, в свою чергу, відображало педагогічну орієнтацію суспільства. Наслідком цих змін стало відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища. Його завдання, перш за все, – задовольнити освітні й виховні потреби, які виникли в окремих сім'ях, однак є значущими для суспільства в цілому. Зокрема, неприйняття деякими сім'ями суспільної системи виховання та навчання дітей. Цей факт пояснюється тим, що зазначена система не спроможна вирішити проблеми виховання та навчання дітей з відхиленням у стані здоров'я, поведінки, розумово обдарованих дітей, вирішити проблеми «ви-

рівнювання» (тобто підтягти так звану «нестандартну» дитину до рівня ровесників), проблеми адаптації дітей, які з труднощами долають напружений режим певного освітньо-виховного закладу: дошкільного навчального закладу, шкіл різного типу, інституцій сімейного типу тощо. А відтак стає зрозумілим, що виховувати і навчати дітей у домашніх умовах повинен висококваліфікований спеціаліст широкого профілю, що й обумовило легалізацію професії «гувернер-вихователь». Цим пояснюється поява попиту на домашнього гувернера-вихователя і разом з цим – потреба в його підготовці як фахівця. Звідси – необхідність пошуку шляхів підготовки майбутнього гувернера-вихователя. Роботу в цьому напрямку намагаються вирішувати вчені, вчителі-практики, батьки, діти яких потребують індивідуального виховання та навчання в домашніх умовах, та освітні заклади різного типу.

Вивчення практичного досвіду та теоретичних надбань у вирішенні зазначеної проблеми дозволило зробити висновок про те, що підготовка гувернера-вихователя як фахівця можлива в системі, структурними елементами якої є допрофесійна, професійна та післядипломна підготовка в їх єдності та взаємозв'язку.

У зв'язку з новизною і актуальністю поставленої проблеми, нашою **метою** є висвітлення завдань підготовки «гувернера-вихователя». Практичне значення розв'язання проблеми підготовки майбутнього фахівця з професії «гувернер-вихователь» у запропонованій системі досить велике. Суспільству потрібний саме гувернер-вихователь, здатний усвідомлено брати на себе відповідальність індивідуального виховання й навчання дітей різного віку й статі в різних інституціях сімейного типу. На нашу думку, відсутність обов'язкової дисципліни, або хоча б спецкурсу, де б у систематизованому вигляді (у нашому розумінні – це допрофесійна, професійна та післядипломна підготовка розглядалися б питання підготовки гувернера-вихователя різко знижує загальний результат підготовки фахівців у вищому педагогічному навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу. Формою реалізації професійної підготовки майбутнього гувернера-вихователя може стати вищий педагогічний навчальний заклад, який спроможний забезпечити високий рівень підготовки гувернера-вихователя як фахівця, виконати соціальне замовлення на гувернерство.

Формою реалізації післядипломної підготовки майбутнього гувернера-вихователя повинен стати Центр зайнятості, який на державному рівні здійснює перепідготовку фахівців з базовою вищою освітою за спеціальністю «гувернер» (код 5131).

Крім того, блочно-модульний підхід дозволив визначити основні форми організації навчального процесу на кожен з етапів підготовки майбутнього гувернера-вихователя.

Так, на етапі допрофесійної підготовки основною формою організації навчання визнано урок у поєднанні з іншими формами навчання.

Основні форми організації навчального процесу на етапі професійної підготовки: лекційні, практичні, семінарські, лабораторні заняття, спецкурси, педагогічна практика, консультація. Особливе значення в набутті професійних умінь педагогічна практика і лабораторний практикум із спеціальності «гувернер-вихователь».

На етапі післядипломної підготовки доцільні основні форми організації навчального процесу: лекційні й практичні заняття, стажування в різних інституціях сімейного типу тощо.

Досвід засвідчив, що така підготовка сприяє формуванню майбутнього гувернера-вихователя як фахівця. Тим самим частково задовольняється попит сучасного суспільства на професію домашнього гувернера-вихователя. Проте усвідомлюємо, що програмою курсу не повністю охоплені проблеми допрофесійної, професійної та післядипломної підготовки майбутнього гувернера-вихователя. Тому тематичне планування програм елективних курсів, кількість годин є орієнтовними.

Висновки. Запропонований системний підхід допрофесійної, професійної та післядипломної підготовки майбутнього гувернера-вихователя вважаємо педагогічно доцільним, бо він відповідає частково замовленню суспільства на гувернерство, а от же, зумовлений нагальними потребами життя. Інтегрування української педагогічної освіти в загальноєвропейський і світовий освітній простір вимагає усвідомлення засад і принципів сучасної професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців, зокрема, фахівців з професії «гувернер-вихователь», яка є складовою загальної системи освіти.

Список використаної літератури

1. Бардінов О. В. Правовий захист дітей / О.В. Бардінов // *Дидаскал: Часопис ПДПУ.* – Полтава, 2004. – №2.
2. Ганичева А. Каким быть домашнему воспитателю-гувернеру / А. Ганичева // *Дошкольное воспитание.* – 1995. – №9. – С. 83.
3. Саранулова А. В. Статус гувернера в суспільстві / А.В. Саранулова // *Світло,* 2000. – №4. – С. 77-79.
4. Стельмахович М. Г. Няні з народу / М.Г. Стельмахович // *Дошкільне виховання,* 1993. – №12. – С. 12.
5. Теплюк С. Гувернер в семье / С.Теплюк // *Дошкольное воспитание,*1999. –№5. – С. 87-93.

В.Д. Бардинова, Полтавский национальный педагогический университет имени В.Г. Короленко, Полтава

А.В. Бардинов, Октябрьский районный совет г. Полтавы

ДОПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ, ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ И ПОСЛЕДИПЛОМНАЯ ПОДГОТОВКА ГУВЕРНЁРА-ВОСПИТАТЕЛЯ

В статье освещаются проблемы подготовки «гувернера-воспитателя». Указываются формы ее реализации, в частности блочно-модульный подход.

Ключевые слова: гувернер-воспитатель, блочно-модульный подход, формы организации учебного процесса.

V.D. Bardinova, Poltava Korolenko national pedagogical university, Poltava

O.V. Bardinov, The October District Council, Poltava

PRE-EXPERT, PROFESSIONAL AND GRADUATE TRAINING OF TUTOR-EDUCATOR

The article deals with the problems of tutor's training. The forms of its realization in particular block-module approach are specified.

Key words. Tutor, block-module approach, forms of educational process organizations.